

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 12 0 U 006724 19 Uvp
Banjaluka, 15.04.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sudija Strahinje Ćurkovića predsjednika vijeća, Edine Čupeljić i Smiljane Mrše članova vijeća, uz učešće zapisničara Nataše Božić, u upravnom sporu po tužbi Z. J. iz B., zastupanog po punomoćniku O. A., advokatu iz B., (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja tuženog Fond ... broj ... od 24.01.2018. godine, u predmetu ostvarivanja prava na invalidsku penziju, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Bijeljini broj 12 0 U 006724 18 U od 09.11.2018. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 15.04.2021. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se odbija.

Zahtjev tužioca za naknadu troškova sastava odgovora na zahtjev se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom, uvažanjem tužbe, poništen je uvodno označeni osporeni akt i tuženi obavezan da tužiocu nadoknadi troškove upravnog spora u iznosu od 750,00 KM. Osporenim aktom odbijena je žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Filijala ... u B. broj ... od 22.01.2015. godine, kojim je odbijen zahtjev tužioca za ostvarivanje prava na invalidsku penziju, jer je nalazom, ocjenom i mišljenjem Organ ... broj ORS-11/15 od 16.01.2015. godine utvrđeno da kod tužioca postoji invalidnost-smanjena radna sposobnost u smislu člana 49. stav 2. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11, 82/13 i 103/15, u daljem tekstu: Zakon o PIO), bez prekvalifikacije i dokvalifikacije, počev od 20.03.2012. godine zbog povrede iz 1994. godine.

Uvažanje tužbe i poništenje osporenog akta nižestepeni sud zasniva na zaključku da je osporeni akt donesen uz povrede pravila postupka odnosno uz povrede odredbe člana 197. stav 2. i člana 230. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 13/02-66/18, u daljem tekstu: ZOUP), a s obzirom da u obrazloženju prvostepenog rješenja nisu sadržani elementi koji se zahtijevaju navedenom odredbom člana 197. stav 2. ZOUP. Navedeno je da obrazloženje prvostepenog rješenja ne zadovoljava ni minimum kriterijuma „obrazložene odluke“ propisane u navedenoj odredbi i upućuje na zaključak da je o zahtjevu tužioca riješio organ vještačenja u prvom stepenu, a da je prvostepeni organ nalaz, ocjenu i mišljenje samo formalno inkorporirao u obrazloženje rješenja bez potrebne ocjene njegove valjanosti i prihvatljivosti i bez ocjene drugih dokaza što predstavlja kršenje i odredbe člana 10. ZOUP. Ovi propusti nisu otklonjeni ni u osporenom aktu, čak su učinjeni istovjetni propusti, jer se u obrazloženju navodi dosadašnji tok postupka, konstatuje se cjelokupni

sadržaj nalaza, ocjene i mišljenja drugostepenog organa vještačenja i na kraju navodi da je odlučeno kao u dispozitivu. Takva sadržina osporenog rješenja, bez ocjene svih dokaza i razloga koji opravdavaju odluku iz dispozitiva takođe upućuju na zaključak da je o žalbi meritorno odlučio organ vještačenja, a da je odluku o odbijanju žalbe tuženi samo formalizovao kroz dispozitiv rješenja. U rješenju je izostala izričita ocjena valjanosti i prihvatljivosti nalaza, ocjene i mišljenja organa vještačenja u drugom stepenu. Nema navođenja i ocjene drugih dokaza pa ni potrebnih razloga kojima se rukovodio tuženi kada je utvrdio da žalba nije osnovana. Kod tako bitnih nedostataka zaključeno je da nema mogućnosti da se osporeni akt ispita i da se ocjene prigovori tužioca u pravcu pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i nepravilne primjene materijalnog prava.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom tuženi osporava zakonitost pobijane presude iz razloga navedenih u odredbi člana 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), kako to iz sadržaja zahtjeva proizlazi. Pozivajući se na odredbu člana 49. stav 2. i u vezi sa članom 60. Zakona o PIO navodi da je prvostepeni organ rješavanja u skladu sa članom 7. Uredbe o medicinskom vještačenju u penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS“ broj: 2/13, u daljem tekstu: Uredba), a u vezi sa članom 124. Zakona o PIO podnio organu vještačenja u prvom stepenu zahtjev za vještačenje u cilju utvrđenja da li kod tužioca postoji invalidnost. Prvostepeni organ vještačenja je dao ocjenu da postoji invalidnost-smanjena radna sposobnost, a imajući u vidu da takva ocjena znači da nisu ispunjeni uslovi za ostvarivanje prava na invalidsku penziju propisani članom 60. Zakona o PIO prvostepenim rješenjem je odbijen zahtjev tužioca za ostvarivanje prava na invalidsku penziju. Nesporno je da je prvostepeni organ u tom rješenju inkorporirao nalaz, ocjenu i mišljenje prvostepenog organa vještačenja jer je isti dokaz od ključnog uticaja koji se uzima prilikom ocjene ispunjenosti uslova za ostvarivanje prava na invalidsku penziju s obzirom da pravo na invalidsku penziju u suštini i zavisi od date ocjene. Međutim nije jasno zašto sud izražava sumnju u valjanost i prihvatljivost tog nalaza ako se ima u vidu da je prvostepeni organ upravo na tom dokazu bazirao svoju odluku kao što nije jasno ni koji su to drugi dokazi koji nisu obrazloženi, a od kojih zavisi odluka data u dispozitivu. Stiče se utisak da je sud zanemario činjenicu da je osiguranik predao medicinsku dokumentaciju uz zahtjev i da je kompletnost medicinske dokumentacije cijenila komisija Zavoda za medicinu rada i sporta i dala svoju saglasnost na obrascu P2 te da je sva dokumentacija pobrojana u nalazu, ocjeni i mišljenju organa vještačenja u prvom stepenu u Bijeljini broj ORS-11/15 od 16.01.2015. godine što znači da je ta dokumentacija bila predmet ocjene na osnovu koje je odlučeno prvostepenim rješenjem. Osporava i zaključak suda da navodni propusti obrazloženja prvostepenog rješenja nisu otklonjeni osporenim aktom. Sadržaj obrazloženja osporenog akta sačinjen je u skladu sa odredbama ZOUP jer iznošenje dosadašnjeg toka postupka je imalo za cilj da se ukaže na primjedbe suda koje su isticane u ranijim postupcima kao i na aktivnosti koje su preduzimane u cilju uvažavanja istih, a s obzirom da je osporeno rješenje doneseno u izvršenju sudske presude. Imajući u vidu da se žalbeni navodi odnose na ocjenu radne sposobnosti tužioca drugostepeni organ je prije donošenja osporenog upravnog akta zatražio ispitivanje prvostepenog nalaza od strane organa za vještačenje u drugom stepenu koji svojim nalazom, ocjenom i mišljenjem broj DOV 861/17 od 11.01.2018. godine nije dao saglasnost na nalaz prvostepenog organa vještačenja već je data ocjena da invalidnost ne postoji te da tužilac može sa punim radnim vremenom obavljati poslove radnog mjesta koje je obavljao prije prestanka osiguranja. Tom prilikom je hronološki dato obrazloženje medicinske dokumentacije i razloga zbog kojih je donesena takva ocjena, pa je pravilno osporenim aktom žalba odbijena jer je i odluka po žalbi isključivo i zavisila od nalaza, ocjene i mišljenja organa vještačenja u drugom stepenu. Stoga nije jasno koji su to drugi dokazi koje je trebalo navesti u obrazloženju drugostepenog rješenja kao što

nije jasno na osnovu čega sud smatra da je nužna izričita ocjena valjanosti i prihvatljivosti nalaza, ocjene i mišljenja organa vještačenja u drugom stepenu ako se ima u vidu da je osporeni akt baziran na nalazu kojim je dat odgovor na žalbene navode koji se tiču radne sposobnosti. U suprotnom da nalaz nije prihvaćen bio bi vraćen drugostepenom organu vještačenja i ne bi bilo donijeto drugostepeno rješenje sve dok se ne donese nalaz, ocjena i mišljenje u skladu sa Uredbom. Predlaže da se zahtjev usvoji, presuda preinači i tužba odbije.

Tužilac u odgovoru na zahtjev po punomoćniku N. Z., advokatu iz B., osporava navode tuženog. Ističe da je po njegovom zahtjevu za ostvarivanje prava na penziju nižestepeni sud već donio 6 sličnih presuda kojima su poništena rješenja tuženog što samo dokazuje da je on svaki put za protekle 4 godine koliko traje upravni postupak bio neosnovano odbijen sa zahtjevom. Tuženi pokušava stvoriti „zabludu“ kod postupajućeg suda na način da smatra da su sva ranija drugostepena rješenja tuženog bila u skladu sa nalazom i mišljenjem organa vještačenja te da tuženi nije ni mogao drugačije tumačiti ta vještačenja tj. da je opravdano odbio zahtjev tužioca. Ono što tuženi propušta da navede je činjenica da su sva vještačenja vršena od strane jednog doktora, umjesto da vještačenje vrši tim koji bi detaljno utvrdio sve zdravstvene probleme tužioca. Kao što se vidi iz dokumentacije on ima više povreda na različitim organima pa ocjenu njegove sposobnosti nije mogao dati jedan doktor. Posebno je indikativno i to da je vještačenje na koji se tuženi poziva u direktnoj suprotnosti sa medicinskom dokumentacijom u spisu, a uz to nepoznato je šta je od medicinske dokumentacije korišteno kao dokaz u rješavanju ove upravne stvari, a nepoznato je i iz kakvog zdravstvenog stanja tužioca se izvodi ocjena o njegovoj zdravstvenoj sposobnosti naročito ako i tuženi navodi da je on u više navrata hospitalizovan u B. V. radi fizikalne rehabilitacije, te da je nesporno utvrđeno da on ne može obavljati poslove KV automehaničara. Pri tome se ne navodi o kojim poslovima je riječ odnosno koje bi to poslove tužilac mogao da obavlja a koji su korišteni kao parametar u ocjeni njegove radne sposobnosti. Uzimajući u obzir navode tuženog očigledno je da tuženi zanemaruje činjenicu da je tužilac automehaničar i da bi bavljenje poslom automehaničara ili sličnim poslovima koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi svakako zahtijevalo stajanje, naprezanje, rad u prinudnim položajima i ostalim nepovoljnim uslovima koji bi pogoršali njegovu loše psihofizičko stanje. U međuvremenu se njegovo zdravstveno stanje dodatno pogoršalo što je vidljivo i iz medicinske dokumentacije koju dostavlja uz ovaj odgovor a što ukazuje da tuženi očigledno nije u potpunosti ni pravilno razmotrio cjelokupnu medicinsku dokumentaciju. Zbog navedenog, predlaže da se zahtjev odbije, te da se tuženi obaveže da mu nadoknadi troškove sastava odgovora na zahtjev prema dostavljenom troškovniku u ukupnom iznosu od 1.125,00 KM.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, kao i cjelokupne spise predmeta ovog upravnog spora i predmetne upravne stvari, saglasno članu 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Osporeni akt donesen je u izvršenju presude nižestepenog suda broj 12 0 U 006332 17 U od 13.11.2017. godine, kojom je uvažena tužba i poništeno ranije doneseno rješenje tuženog od 01.06.2017. godine, uz obrazloženje da je nalaz i mišljenje organa za vještačenje u prvom stepenu broj ORS-11/15 od 16.01.2015. godine sačinio i potpisao dr V. J. specijalista fizikalne medicine i rehabilitacije, a da je isti vještak tj. dr V. J. u postupku po žalbi tužioca sačinio i potpisao i nalaz, ocjenu i mišljenje organa za vještačenje u drugom stepenu broj DOV-262/17 od 28.04.2017. godine kojim je utvrđena djelimična saglasnost sa nalazom organa za vještačenje u prvom stepenu, odnosno kojim je ispitana pravilnost tog nalaza, koje postupanje je suprotno odredbi člana 19. Uredbe i kojim je povrijeđen princip dvostepenosti u

postupku medicinskog vještačenja, a uslijed čega je i osporeni akt posljedično zahvaćen povredama postupka koje ga čine nezakonitim.

U ponovnom postupku otklonjen je ukazani nedostatak i povreda postupka, jer je novi nalaz, ocjena i mišljenje organa za vještačenje u drugom stepenu broj DOV-861/17 od 11.01.2018. godine, sačinio vještak dr S. K. specijalista opšte medicine. Nalaz je sačinjen na osnovu pregleda tužioca i detaljnog uvida u medicinsku i radnu dokumentaciju i data ocjena i mišljenje o invalidnosti tužioca sa opširnim i potpunim obrazloženjem. Time su otklonjeni i nedostaci na koje je nižestepeni sud ukazao u ranije donesenim presudama, a koji se odnose na nedostatak obrazloženja nalaza organa vještačenja, kao i nedostatak obrazloženja osporenog akta, jer je isti zasnovan na činjeničnom utvrđenju nalaza organa vještačenja što je u skladu sa odredbom člana 124. Zakona o PIO.

U nalazu je prije svega konstatovan sadržaj i mišljenje i ocjena organa za vještačenje u prvom stepenu, a takođe su navedeni prigovori tužioca dati u žalbi na navedeni nalaz i mišljenje organa vještačenja u prvom stepenu. Detaljno je razmotrena i navedena medicinska dokumentacija koja se nalazi u spisu i koja je priložena uz žalbu. Izvršen je pregled tužioca i data detaljna anamneza sadašnjeg statusa i dato mišljenje o nalazu, ocjeni i mišljenju prvostepenog organa vještačenja da ne postoji saglasnost sa tim nalazom i da kod tužioca invalidnost ne postoji te da tužilac može sa punim radnim vremenom obavljati poslove radnog mjesta koje je obavljao prije prestanka osiguranja (KV automehaničar).

Međutim spornim se ipak ukazuje postupanje organa vještačenja prilikom ocjene validnosti medicinske dokumentacije koja se nalazi u spisu i na osnovu koje je tužilac cijenjen. Vještak navodi da prvostepeni organ vještačenja nije uzeo u obzir svu medicinsku dokumentaciju, a previdio je i validnost medicinske dokumentacije na osnovu koje je tužilac cijenjen. U tom pravcu ukazao je na nedostatke EMNG nalaza i to nalaza Odjeljenje ..., B. d. B.H. amb. broj 174/2010 od 23.07.2010. godine, koji nema faksimil doktora, već sadrži kratki potpis i pečat ustanove i nalaza broj 3066/11 Opšta b. D. od 20.12.2011. godine čiji original se sadržajno razlikuje od kopije koja se uz original zatiče u spisu. Oba EMNG nalaza, upućuju na kompletno oštećenje nerva femoralisa desno kao i hroničnu radikularnu leziju L4/L5 koji je povezan sa ratnom povredom, ali ih zbog navedenih nedostataka ljekar vještak ne prihvata i ne uzima u razmatranje. Oštećenje nerava cijeni na osnovu preostale dokumentacije, posebno dokumentacije iz perioda nakon ranjavanja tužioca, EMNG nalaz od 15.12.1994. i od 13.02.1995. godine i pregleda tužioca i zaključuje da kod tužioca ne postoji lezija nerva femoralisa desno, odnosno da postoji samo lezija nerva tibialisa, kao posljedice ranjavanja. Vještak ne uzima za ocjenu ni nalaz radiologa Opšta b. B. od 09.11.2010. godine, jer nema faksimil doktora, a nalaz upućuje na lumbalnu polidiskopatiju sa diskoradikularnim konfliktima na više nivoa, već cijeni da tužilac nema takvih tegoba i da su nakon rehabilitacije u B. D. subjektivne tegobe tužioca redukovane. Takođe ne uzima ni nalaz neuropsihijatra od 29.10.2014. godine pod dijagnozom PTSP, jer je nalaz bez preporučene terapije, ali je naglašeno da je terapija doživotna i da nema anamnestičkih podataka niti opisa psihičkog stanja pacijenta na osnovu kojeg se došlo do dijagnoze.

Takvo postupanje suprotno je odredbi člana 36. stav 1. Uredbe, koja propisuje situaciju kao što je predmetna i kojom se određuje da organ vještačenja, ako nije uvjeren u ispravnost dostavljene medicinske dokumentacije, može tražiti njenu provjeru kod odgovarajuće zdravstvene ustanove.

Kod činjenice da se radi o EMNG nalazima, nalazima radiologa i specijaliste neuropsihijatrije, dakle nalazima ljekara određene specijalizacije i raznih zdravstvenih ustanova, u čiju ispravnost vještak nije bio uvjeren, to nije mogao da tu dokumentaciju ne prihvati prije nego od nadležne zdravstvene ustanove zatraži njenu provjeru. Zbog suprotnog postupanja, činjenično stanje nije u potpunosti ni pravilno utvrđeno i na štetu je tužioca s obzirom da su eventualna oštećenja organizma i oboljenja tužioca konstatovana u toj dokumentaciji isključena prilikom ocjene invalidnosti. Iz tog razloga, a posebno zbog dugotrajno vođenog postupka i kod ranijeg prihvatanja te sporne medicinske dokumentacije bilo je potrebno postupiti u skladu sa navedenom odredbom, otkloniti sve nejasnoće i shodno utvrđenom odlučiti o stepenu oštećenja organizma, a time i o invalidnosti tužioca.

To su razlozi za uvaženje tužbe i poništenje osporenog akta. Kod takvog stanja stvari, po ocjeni ovog suda u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti predviđen u odredbama člana 35. stav 2. ZUS pa se zahtjev tuženog odbija a na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Odluka o odbijanju zahtjeva tužioca za naknadu troškova sastava odgovora na zahtjev za vanredno preispitivanje, sačinjen po advokatu, se temelji na odredbi člana 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku RS („Službeni glasnik RS” broj 58/03-61/13) u vezi sa članom 48. ZUS. Naime, odgovor na zahtjev nije obavezna radnja u postupku, tako da propustom davanja odgovora ne nastaju nikakve posljedice za stranku, a kako sadržaj odgovora na zahtjev nije imao uticaja na ishod odlučivanja o zahtjevu za vanredno preispitivanje, ovaj sud nalazi da trošak sastava odgovora nije bio neophodan za okončanje postupka po ovom pravnom sredstvu.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić